

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „БАКАЛАВЪР”
СПЕЦИАЛНОСТ „ПОЛИТОЛОГИЯ”

1. Обща характеристика на насочеността на подготовката

Усвояването на образователната програма по „Политология“ ще позволи на лицата, които успешно са я завършили, да получат образователно-квалификационна степен „бакалавър“ политолог.

Програмата е ориентирана към международни стандарти на политологичното образование и съчетава в себе си изучаването на теоретични и приложни учебни дисциплини. Студентите получават сериозна академична подготовка и компетенции в областта на съвременната политическа наука в сферата на управлението на социално значими проекти в органите на държавната власт.

Времето за обучение е **четири години**, с общ минимален хорариум **2200** академични часа, които осигуряват минималния брой кредити - **247**.

Вид обучение: **редовно**.

2. Цели на обучението по „Политология“

Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ обучава студенти в бакалавърска програма „Политология“ в съответствие с мисията, целите и задачите, обявени в Стратегията за развитие на Пловдивския университет.

Мисията на специалност „Политология“ е да развива способности у студентите за самостоятелно, критично и рационално осмисляне на политическите процеси и явления в обществото. Предлагащите курсове са насочени към формиране на трайни знания за организацията и функционирането на политическите системи и институции, както и на умения за активното ползване на основни политически понятия и теории.

Предлагания подход позволява да бъдат подготвени експерти, аналитици и изследователи, успешно работещи в различни професионални области на съвременния живот.

Целта е формирането на компетентности за задълбоченото разбиране и анализ на политическите явления и процеси.

Програмата осигурява фундаментална и практико-ориентирана подготовка. За професионалното разбиране на политиката и нейния мениджмънт е необходимо широко образование. Паралелно с изучаването на специални дисциплини – политически анализ, сравнителна политология, политически теории – студентите получават знания в областта на икономиката, социологията, правото и информационните технологии.

Обучението на специалност „Политология“ е ориентирано в посока на осигуряване на интердисциплинарност на учебния план на основата на съчетаване на, политологични, социологически, управленски, икономически, правни, философски и информационни знания.

Многогранността на съвременна политика изисква съчетаването на различни нива на анализа – от индивидуалното до глобалното, а така също и различни инструменти – количествени и качествени. Студентите избрали образователната програма бакалавър „Политология“, получават, както фундаментална подготовка, а така също и ориентирана към формиране на компетентности (изучаване на специални дисциплини: сравнителна политика, политически анализ, политическа теория, международни отношения, геополитика и т.н.). Нейната цел е подготовката на висококвалифицирани експерти и анализатори в политически партии, неправителствени организации и медии, които да:

- ✓ работят компетентно и лоялно на отговорни позиции в управлението и администрацията в условията на променяща се обществено-политическа и икономическа среда в Европейския съюз и света;
- ✓ работят в системата на политическите институции и организации в избрана област на професионална дейност;
- ✓ работят като професионалисти в сферата на политическата експертиза;
- ✓ формират системни и предметно-специализирани компетенции, осигуряващи тяхната социална мобилност и устойчивост на пазара на труда.

При разработването на учебния план и учебните програми са отчетени опита и добрите практики на водещи европейски и американски университети, институти и школи в тази област на базата на обмена на идеи, преподаватели и студенти между тях.

3. Основни резултати от обучението

Равнището на професионална компетентност кореспондира с *учебния план* на бакалавърската програма „Политология“ във ФИСН. Равнището на професионална компетентност се защитава на *държавен изпит* и се признава с диплома за завършена специалност и степен на висшето образование. Випускниците имат възможност да работят в сферата на политическите изследвания, политическия анали и консултиране.

Придобитите практически умения са ориентирани към:

- ✓ идентифициране на проблемите в областта на политиките и практиките в държавното управление, местното самоуправление и публичния сектор и йерархичното им степенуване по важност по веригата „цели-приоритети-дейности-задачи“;
- ✓ умело използване на механизмите на публичния конкурс и публичния избор, както и на тези, за повишаване качеството на публичните услуги за физическите и юридическите лица;
- ✓ анализиране и диагностициране на степента на съответствие между правомощията на държавните органи и дейността на администрацията;
- ✓ формиране на професионална позиция и определяне инструментите за създаване и реализиране на публични стратегии на различните управленски равнища;
- ✓ компетентно оценяване на съвременните процеси и тенденции в глобализацията се свят с оглед на тяхната предсказуемост;
- ✓ провеждане на функционално-структурни и целеви анализи за оптимизиране функциите и структурата на администрацията и повишаване качеството на подготовката на публични решения; използване на съвременните технологии за разработване и изпълнение на публични проекти и програми и целеви комплексни мероприятия по актуални публични проблеми;
- ✓ адекватни компютърни и езикови знания и умения за комуникации в европейското административно пространство; умения за работа в Интернет-среда;
- ✓ целесъобразно използване на информационните технологии (в т.ч. умения за ползване на Word, Excel, Power Point и др.).

Успешно завършилите бакалавърската програма „Политология“ в съответствие с целите програмата и задачите произтичащи от професионалната дейност, трябва да притежава следните **компетенции**:

Общокултурни:

- ✓ владеене културата на рефлексивно мислене, способността към обобщаване, анализ, възприемане на информация, поставяне на цели и избор на пътища за тяхното постигане, способност за логически вярно и аргументирано конструиране на различни видове изказ;

- ✓ свободно владее на литературната и деловата писмена и устна реч на български език, навиците на публичната и научната реч; умение да създава и редактира текстове с професионална насоченост, анализ на логиката на разсъжденията и изказванията;
- ✓ способности да разбира и анализира светогледни, социално и личностно значими философски проблеми;
- ✓ способност да разбира движещите сили и закономерности на историческия процес; ролята на насилието и ненасилието в историята, мястото на човека в историческия процес, политическата организация на обществото;
- ✓ способността към социално взаимодействие на основата на приетите в обществото морални и законови норми, готовност към уважително и внимателно отношение към историческото наследство и културните традиции на различните народи, готовност да се носи отговорност при поддържане на партньорски, доверителни отношения;
- ✓ да знаеш своите права и задължения като гражданин; да прилагаш различните юридически норми в своята дейност; готовност и стремеж към самоусъвършенстване и развитието на обществото на основата на принципите на хуманизма, свободата, демокрацията за съхраняване и развитие на съвременната цивилизация;
- ✓ стремеж към постоянно саморазвитие, повишаване на своята квалификация и майсторство; способност критически да оценяват своите достойнства и недостатъци, да определят пътищата и избират средствата за тяхното развитие или преодоляване;
- ✓ да разбират социалната значимост на своята бъдеща професия, да притежават висока мотивация за изпълнение на своята професионална дейност;
- ✓ способност към социално взаимодействие, към сътрудничество, кооперация с колегите и разрешаване на конфликти, към социална мобилност, притежаване на чувство за социална отговорност, готовност да поема нравствени задължения по отношения на заобикалящата го среда, обществото, другите хора и самия себе си;
- ✓ разбиране на основните положения и методи на социалните и политическите науки, способност да бъдат използвани при решаване на професионалните и социалните задачи, способност да се анализират значимите социални и политически проблеми и процеси;
- ✓ способност за прилагане на методите на математическия анализ и моделиране за решаване на задачи от професионалната дейност;
- ✓ способност и готовност към възприемане и адекватна интерпретация на обществено значима социологическа информация и използване на социологическото знание в професионалната дейност;
- ✓ разбиране на същността и значението на информацията в развитието на съвременното общество, съблюдаване на основните изисквания за информационна безопасност; знание за основните методи, способности и средства за получаване, съхранение, преработка на информацията; формиране на навици и умения за работа с традиционните носители на информация, разпределяне на базата знания; способност да се използва информацията в глобалните компютърни мрежи;

Професионални компетенции :

- ✓ способност към участие в научните изследвания на политическите процеси и отношения, владение на методите на анализ и интерпретация на представите за политическите явления на различните нива на организация на света;
- ✓ разбиране на методите на съвременната политическа наука и възможността за тяхното прилагане в политическите изследвания;
- ✓ владение на методологията на анализа на съвременните политически доктрини и подходи, способност към участие в изследователската работа в областта на теория на политиката;
- ✓ знание на основните етапи и характеристики на политическата история на България и европейските страни, особеностите в историческите традиции в политическото развитие, владение на навици за политически анализ на политическите процеси;
- ✓ познаване на основните учения и концепции на западната и българска политическа мисъл, способност за анализ на оригинални научни текстове и съдържащите се в тях смислови конструкции;
- ✓ прилагане на основните теоретико-методологически подходи в политическата компаративистика; способност методологически коректно да се сравняват политическите системи институти и процеси;
- ✓ знание за психологическите закономерности в поведението на участниците на политическите процеси, техните рационални убеждения и безсъзнателни мотиви, масови политически настроения, разбиране психологическата същност на политическото лидерство;
- ✓ разбиране на основните закономерности и тенденции в световния, европейския и българския политически процес, процесите на глобализация и тяхното влияние върху различните сфери на живота;
- ✓ усвояване на основните теоретико-методологически подходи в сферата на политическия анализ и прогнозиране; овладяване на методите за събиране и обработка на политическа информация; методология и методи на политическия анализ и прогнозиране;
- ✓ разбиране на основните задачи на политическия мениджмънт, значение на методите за вземане и реализация на политическо решение, способност да се прилагат политическите технологии и използват на навиците за политическо консултиране;
- ✓ способност за участие в организацията на управленческите процеси в органите на държавната власт, органите на местното самоуправление, в апарата на политическите партии, обществено-политическите обединения и неправителствените организации;
- ✓ способност да участват в провеждането на кампании в сферата на политиката и прилагане на знания за политическите технологии;
- ✓ владение на методите и методиките на социологическия, политическия и политико-психологическия анализ при подготовка на справочни и аналитични материали;
- ✓ способности рационално да организират и планират своята дейност, като прилагат получените знания за формиране на собствена професионална стратегия;
- ✓ способност да участват в работата по диагностициране и прогнозиране на политическите процеси и проблемни ситуации;
- ✓ способност да използват методите на политическото позициониране на бизнес структури, медии и други участници в политическия процес, осигуряване взаимодействието между органите на държавната власт, бизнес структури и неправителствени организации;
- ✓

4. Обхват на професионалните компетенции.

Формираните професионални компетенции представляват мрежа от способности, които позволяват самостоятелно и/или в екип изпълнение на задълженията, предвидени в длъжностните описания на работните места. Те включват теоретични знания и практико-приложни умения за самостоятелно или в екип изпълнение на информационно-селективни, аналитични, оценъчни и прогностични дейности и извършване на експертизи, базирани на информационни потоци от различни източници. Като аналитични специалисти завършилите програмата трябва да могат да подготвят, вземат и изпълняват различни по характер и сложност решения.

В резултат на обучението в "Политология" студентите придобиват следните:

Теоретични знания в областта на:

- ✓ основните понятия, теоретични школи и методи на изследване в политическите науки;
- ✓ основните политически организации и институции; политическите идеологии;
- ✓ различни политически системи и режими в сравнителен план;
- ✓ изборите и избирателните системи;
- ✓ теорията и историята на международните отношения; международни организации
- ✓ европейската интеграция и политиките на ЕС;
- ✓ теория и практика на политическия маркетинг;
- ✓ икономическите процеси и тяхното отношение към политиката.
- ✓ държавната и местна власт, държавното и местно управление
- ✓ историята на българския политически живот и политическия процес в България след 1989 г;

Практико-приложни умения:

- ✓ боравене с инструментариума на ситуационния анализ, сравнителния анализ, контент-анализа;
- ✓ разработване на методики и оперативни планове за наблюдение на политически процеси и на тази основа набиране на емпирична информация;
- ✓ прилагане на съвременни методи и техники за набиране, систематизиране и обработване на информация;
- ✓ анализ на обществени и политически процеси;
- ✓ организиране на политически кампании;
- ✓ оценка на напредъка в прилагането на европейски и национални програми;
- ✓ разработване на политически документи (стратегии, програми, платформи).

Комуникационни умения:

- ✓ свободно боравене със съвременните информационни и комуникационни технологии
- ✓ добро владение на поне един чужд език
- ✓ умения за работа в екип и решаване на конфликти
- ✓ умения за водене на преговори и постигане на резултати
- ✓ организаторски умения.

Специфични компетенции:

- ✓ овладяване на инструментите на съвременното административно и проектното управление;
- ✓ формиране на креативни способности за експертен анализ и оценка на сложни административни проблеми и разработване на варианти на управленски решения;
- ✓ възможностите за подобряване предоставянето на публични услуги за гражданите, механизмите и факторите за тяхното ефективно управление;

- ✓ разработване на необходимата документация по предоставянето на публични услуги и ефективна организация на документооборота и деловодната дейност в администрацията;
- ✓ оценяване влиянието на организационната и административната култура, създаване на подходящ комуникационен климат в и извън организацията, работа в екип, разрешаване на конфликти и др.

4.1. Профил на професионалните компетенции.

Завършилите образователно-квалификационната степен “бакалавър по „Политология” се нареждат на 6-то образователно и квалификационно ниво в:

- ✓ клас 1 „Ръководители“, подклас 11, подклас 1114 „Висши представители на организации с нестопанска цел“;
- ✓ клас 2 “Аналитични специалисти”, подклас 24 “Други аналитични специалисти”, група 2633 „Философи, историци и политолози“ на Националната класификация на професиите.

Професионалният профил се формира от знания и умения за самостоятелно или в екип изпълнение на селективни, аналитични, оценъчни, експертизи, прогностични и проектантски дейности базирани, на различни информационни потоци – с цел подготовката, вземането и изпълнението на различни по характер и сложност решения.

Характерът на компетенциите на аналитичните специалисти, позволява на бакалаврите по Политология да заемат експертни и ръководни длъжности, да се реализират под формата на различни трудови статуси:

- ✓ наети по трудово-правоотношение при работодател;
- ✓ работодатели;
- ✓ самозасти;
- ✓ свободни професии в консултантския бизнес.

5. Област на професионална дейност на успешно завършилите

Областта на професионалната дейност на завършилите успешно бакалавърската степен „Политология“, включва:

- ✓ академичните и научно-изследователски институции и организации в България и чужбина, свързани с изучаването на сферата на вътрешната политика и международните отношения и световната политика, в качеството им на научни сътрудници, способни да участват в колективни изследователски проекти;
- ✓ органите на властта и управлението на държавното, регионалното и местното ниво в качеството на сътрудници, способни да участват в разработването и осъществяването на реализираните от дадените органи политики и решения;
- ✓ обществени организации, политически партии и обществено-политически движения, осъществяващи проектна (консултативна, експертна, изследователска и аналитична) а така също информационна дейност в сферата на социално-политическите отношения, в качеството на сътрудници, способни да участват в разработката и осъществяването реализирани структурни проекти или част от тях в социално-политическата сфера;
- ✓ медиите, в качеството им на сътрудници, способни да участват в профилна дейност.

Компетентното упражняване на повечето от професиите в този клас изисква минимум шесто образователно и квалификационно ниво, съгласно нивата, описани в Методологичните бележки по прилагането на НКПД-2011.

5.1. Обекти на професионалната дейност на бакалаврите

Обекти на професионалната дейност на бакалаврите са:

- ✓ структури на властта и управлението на национално, регионално и местно ниво, политическите партии и обществено-политически движения, държавни (международни организации) и недържавни (обществени движения, корпорации) участници в съвременните международни отношения, групи по политически интереси, елити;
- ✓ политическата култура и съзнание, обществено-политическите настроения;
- ✓ взаимодействие на органите на властта и бизнеса, политическите стратегии на субектите на икономически отношения.

5.2. Видове професионална дейност на бакалаврите:

- ✓ научно-изследователска;
- ✓ организационно-управленска;
- ✓ проектна;
- ✓ аналитична.

Бакалаврите от направление „Политология“ трябва да решава следните **професионални задачи** в съответствие с видовете професионални дейности:

Научно-изследователска дейност:

- ✓ участие в провеждане на количествени и качествени изследвания, създаване на база данни, количествена обработка на данните и участие в качествената интерпретация на получените резултати;
- ✓ участие в подготовката на публикации, обзори и анотации по темите на провежданите изследвания;
- ✓ съставяне на реферати и библиографии по темите на провежданите изследвания;
- ✓ съставяне на раздели на научно-аналитичните отчети, пояснителни записки;
- ✓ участие в работата на семинари, научно-теоретични и научно-практически конференции.

Организационно-управленска дейност:

- ✓ участие в организацията на управленските процеси в органите на властта и управлението, в апарата на политическите партии и обществено-политическите обединения, органите на местното самоуправление, бизнес структурите и медиите;
- ✓ участие в провеждането на политически кампании, организацията на изборния процес, консултантска дейност.

Проектна дейност:

- ✓ подготовка на документация за разработване на научноизследователски програми и проекти;
- ✓ участие в проектирането на научно-теоретични изследвания (проекти) и политически кампании;
- ✓ участие в проектирането на приложни изследвания на политическите процеси.

Аналитична дейност:

- ✓ търсене, мониторинг и обработка на източниците на информация, водене на досиета;
- ✓ обработка на данни от приложни изследвания за последващ политически анализ;
- ✓ участие в подготовката на аналитични материали (записки, доклади, отчети).

6. Професионална реализация на завършилите

Специалност “Политология” е широко профилираща специалност на висшето образование. Завършилите образователно-квалификационната степен “бакалавър по

политология” предполага овладяването и практическото приложение на знания, умения и компетенции разкриващи възможности за професионална реализация в следните направления в:

- ✓ държавната и местна администрация;
- ✓ в политически партии;
- ✓ неправителствени организации;
- ✓ медии.
- ✓ щатни служители или консултанти към различни институции на централната и местната власт;
- ✓ политически анализатори в печатните и електронните медии;
- ✓ служители и консултанти към политически партии;
- ✓ служители и консултанти към неправителствени и други обществени организации;
- ✓ служители и консултанти в международни публични и неправителствени организации,
- ✓ служители и консултанти в различни институции на Европейския съюз;
- ✓ консултанти в частния сектор;
- ✓ професионални политици.

7. Равнището на професионална компетентност кореспондира с учебния план и учебното съдържание на образователната бакалавърска степен на специалност “Политология”. Предвижда се полагане на държавен изпит пред комисия от хабилитирани преподаватели. Признава се с диплома за завършена специалност и на определена степен на висшето образование.

Настоящата квалификационно характеристика е приета на ФС на ФИСН.

8. Възможности за продължаване на обучението:

Успешно завършилите специалността могат да продължат обучението си в магистърски програми.

9. Вид обучение: редовно.